

Kijk eens naar geneeswijzen die de reguliere therapie aanvullen

interview | Traditiegetrouw staan ze lijnrecht tegenover elkaar, de reguliere geneeskunde en de alternatieve. Maar ze kunnen elkaar aanvullen, concludeert ZonMw, de organisatie voor medisch onderzoek. Arts Hans Jeekel maant zijn collega's hun conservatisme te laten varen.

VAN ONZE REDACTIE GEZONDHEID

Geef alternatieve ofwel 'complementaire' geneeskunde een plek in de spreekkamer van reguliere artsen - als het werkt, tenminste. Dat zegt Hans Jeekel, emeritus hoogleraar chirurgie en betrokken bij het rapport (zie voorpagina) van onderzoeksorganisatie ZonMw over complementaire geneeskunde.

U bent lang chirurg geweest. Hoe komt u dan bij vage, onbewezen therapieën?

"Ik moest daar niets van hebben. Ik zei altijd: we moeten alleen doen, wat bewezen is. Mensen noemden mij 'Mister Evidence'. Maar juist daardoor zag ik: in de reguliere geneeskunde is voor de helft van de behandelingen geen bewijs.

"Ik heb het in mijn eigen vakgebied ook meegemaakt. We haalden altijd verklevingen in de buik weg, omdat mensen er zo'n pijn van

kregen. Totdat we onderzochten wat er gebeurt als je bij de helft van de mensen tijdens een kijkoperatie helemaal niets weghaalt - zonder dat ze dat weten. Bleek dat niets uit te maken voor de pijn die men rapporteerde.

"Dat was dus puur een placebo-effect. Zo'n scherpe scheiding is er niet tussen reguliere en complementaire geneeskunde."

"In de loop van de jaren zag ik steeds meer onderzoeken waaruit blijkt dat complementaire behandelingen werken. Lang niet al die onderzoeken zijn overtuigend, maar we moeten die signalen niet negeren. Er zijn allerlei vormen van behandeling die mensen rustiger maken, die zorgen voor minder pijn en een betere kwaliteit van leven. Zo kun je weer minder pijnstillers geven.

"Neem bewegingstherapie: bij patiënten met borstkanker of prostaatkanker die regelmatig bewegen, gaat de ziekte minder hard. Hoe dat precies werkt, weten we niet. Maar we moeten het wel uitzoeken."

Denkt u dat van alternatieve geneeskunde ook de helft onbewezen is?

"Nee, ik denk meer. Slechts twintig procent bewezen, zou mijn eerste schatting zijn. Die behandelingen moeten we mensen niet onthouden. En als het niet werkt, moeten we dat ook zeggen."

Als ik thuis die korreltjes neem omdat ik het graag wil, ook al is het niet bewezen, dan heeft u daar toch niets mee te maken?

"Ik vind het wel de verantwoordelijkheid van artsen om daar iets over te zeggen. Als daarvan steeds meer gebruik wordt gemaakt en het helpt niet, dan

moeten we mensen daarvoor waarschuwen. Sterker nog, er zijn gevallen bekend waarin deze vorm van zelfzorg uiterst schadelijk is. Bij bepaalde vormen van kanker moet je er juist voor waken vitaminepreparaten in te nemen."

Het debat over alternatieve zorg loopt vaak fel van twee kanten. U kunt het verwijt krijgen een kwakzalver te zijn.

"Dat kan, maar ik denk dat patiënten gebaat zijn bij pogingen om goede zorg te integreren. Artsen zijn vaak wat conservatief. Die hebben ooit geleerd dat het niet werkt. En omdat patiënten vragen om duidelijkheid, zeggen ze ook niet snel dat er andere vormen zijn waarvan ze niet precies weten of die werken. Maar ik denk dat de sfeer ook onder specialisten wel aan het veranderen is. Bij mij kwam het inzicht na mijn pensioen als arts, ik hoop bij de jongere collega's eerder."